

Kaniner, pingviner och isbjörnar. Alla tillhör djurarter som får det svårt om balansen i miljön rubbas och isarna smälter.

FOTO: AP

Svårt för djuren när isarna smälter

I områden med snö och is är ekosystemen mest sårbara för klimatförändringarna, enligt amerikanska forskare. Att djur som pingviner och isbjörnar drabbas är känt sedan tidigare. Nu visar en långtidsstudie på tidigare okända effekter.

Exempelvis får kaniner och andra djur som lever i hålor i marken svårare att klara sig när minskade snömängder gör att de förlorar snöns värmeisolerande effekt. Utan ett skyddande snötäcke på vintern riskerar också rötterna hos många växter att skadas.

I havet rubbas den ekologiska balansen i takt med att havsisarna krymper. Det får till följd att tillgången på kiselalger minskar. Algerna lever under havsisen

och är den viktigaste födan för krill, ett litet kräftdjur som i sin tur är livsviktig som föda för en rad djurarter, till exempel valar, sälar och olika sjöfåglar.

När havsisarna försvinner minskar samtidigt havets upptag av koldioxid från atmosfären, visar den rapport som publiceras i aprilnumret av den vetenskapliga tidskriften BioScience.

Forskarnas resultat bygger på studier som pågått under 30 år.

De områden på jorden som är snö- och istäckta under delar av året krymper i snabb takt. Vissa mikrober och växter och djur som är beroende av snö och is hotas av utrotning om de inte kan flytta till nya områden med gynnsammare livsbetingelser.

Men det finns också vinnare i den klimatomställningen.

När snödjupet minskar gynnar det olika arter som hjortar, älg och rådjur, som då förbrukar mindre energi och får lättare att fly från rovdjur.

De amerikanska forskarna pekar i sin rapport också på vilka konsekvenser det får när glaciärerna smälter. Bland annat frigörs olika föroreningar och näringsämnen och följer med smältvatten till sjöar och vattendrag.

I många områden används smältvatten till dricksvatten och bevattning. Föroreningarna i kombination med att den förhöjda temperaturen gör att mycket vatten försvinner upp i atmosfären kan i sådana områden få allvarliga konsekvenser, bedömer forskarna.

THOMAS ERIKSSON TT

